

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 4, 10. II. ПОВ.
Телефон Редації й Адм.: 223-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Корто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Лівон.
Прага „Діло“.
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно 15.00 „
Піврічно 30.00 „
Річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 6-КИ „ДІЛО“ В ОБСІМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Дальший етап польонізації Лемківщини.

З Лемківщини пишуть нам:
Історія з лемківським букварем — це був, тепер виявляється, тільки перший крок польонізації Лемківщини. Бо ось прийшов тепер етап розпорядок шкільної влади: науку польської мови заводять уже під другого піварку, а першій класі народних шкіл, хоч досі польської мови вчили щойно в другій класі; на свої мови вчили щойно в другій класі; на своїх мов, замість дотеперішніх польсько-українських, мають бути таблички виключно з польськими написами. Це вже перевели по селах жесьького, горлицького і новосанчівського повітів. Зі шкіл у тих повітах усунули в остан-

ніх роках майже всіх українських учителів. Людність Лемківщини прийняла той розпорядок з болем, як далі обмеження своїх національних прав та вислала у цій справі спеціальні петиції. При цьому слід пригадати, що загальне число поляків (колоністів) на Лемківщині не перевищує 5 відсотків усієї людності, отже згадані розпорядки відносяться до суто українських шкіл. Протестаційну акцію в цій справі ведуть на Лемківщині згідно всі: українці та москвофіли, які в деяких повітах мають ще деякі впливи.

З балачок про зміни в Польщі.

Варшава, 15. січня 1938.

На сторінках польської преси, не тільки столичної, але також провінційної, без огляду на її політично-партійну чи ідеологічну приналежність, в останніх днях писали чимало про недавню зміну у проводі ОЗОН-у, де творить цієї нової польської політичної проурядової організації полк. Адама Коца заступник ген. Станіслав Скварчинський. Дійсних причин цієї зміни польська проурядова преса з офіційним органом ОЗОН-у „Газетою Польською“ не подала, бо мабуть не багато у Польщі знайдеться таких, які повірили би, що причиною уступлення полк. Коца був виключно лихий стан його здоров'я, як це констатують близькі до нього часописи.

І шукають причин поза таким чи іншим станом здоров'я недавнього керівника проурядового табору, що мав здійснити насправді польської політики, проголошені ним у його декларації з 21. лютого минулого року. Мали вони стати основою широких внутрішніх реформ у різних ділянках публічного життя в Польщі, для переведення яких був намір створити новий великий політичний табір, що закінчив би період значного політичного розпорошення по польському боці. Новому творі — Обозові Зеленого Народового — надали чисто польською вивіску, зриваючи з традицій, витвореною передтим Безпартійним Більом співпраці з урядом, що до проурядового табору можуть належати теж і громадяни непольського походження.

Монтування нової партії триває вже понад десять місяців і досі ще невідомо, коли нова машина буде остаточно готова та хто стане до її обслуги. Перші сподівання самих монтерів, що праця їх піде скоро і швидко та що нова машина своєю величиною і силою задивує всіх, давно розвіялися. Стратив надію й охоту і сам головний конструктор, полк. Коц, що уступив добровільно, бачучи неможливість своїх дотеперішніх заходів. Не поміг і полк. Богуслав Мелзінський, сильний у слові на соймовій арені та не менше сильний і в пері на шпальтах керівничої ним „Газети Польської“, яка виразно еволюціонувала на польську народову сторону.

У цю саму сторону пішов і шлях самого ОЗОН-у. Показулісне кокетування з польською опозицією не дало вислідів. Людові поставили за високі домагання — амністія для В. Вітоса і комп.; зміна закону про територіальну самоуправу і виборчих регуляцій до неї та зміна виборчих ординацій до сойму і сенату і після її переведення розв'язання тих установ та розписання нових виборів — про менші і не згадують, і ОЗОН чи уряд, що стоїть за ним, не відважися дати свого акценту на такий політичний вексель людовців. Пепесівці, сьогодні повністю озабочені, не входили вважати в рахунок як контрагент; зрештою в своїй політичній тактиці йдуть вони сьогодні разом з людовцями. Не повезло теж і з праворадикальними елементами, що все ще мріють про захоплення влади в Польщі у свої руки. Проти ОЗОН-у й уряду заявився теж і т. зв. „фронт Морж“ Палеревського, Коріантія. Словом ОЗОН-ові не вдалося концентрувати польських національних сил.

До нової проурядової формации перейшли тільки поодинокі люди чи групи як „Ібераль-фери“ з вшепольського табору, головним молодого або радикального покроя. Шефом сектору молоді іменовано недавнього провідника вшепольських радикальних бойків Є. Рутковського, а один з колишніх молодих львівських ендеків д-р Шталь дістав призначення у відділі проурядової пропаганди.

Шотан знову творить французький уряд.

НЕВДАЧА БЛЮМА.

Коли през. Лебрен поручив мін. Бонне утворити новий уряд, це стрінуло прихильний відгук преси, але викликало бурю в колах „людового фронту“. На сторінках преси та на „людовому фронті“ була не лише самого десигнованого прем'єра, але й президента республіки. З огляду на таку ситуацію більшість радикалів зійшла в усіх місцях Бонне, так, що лише часом їй дала йому підтримку (32-ох висловлювань Бонне, 23 проти, 40 стрималось від голосування). Приймаючи це як заяву недовіри, Бонне зійшов з місця творити уряд.

Тоді през. Лебрен поручив це завдання мін. Блюму, який негайно увійшов у переговори, намагавшись утворити уряд „людового фронту“, але на поширеній платформі.

Представник комуністів Торез і Дюкло обидва підтримку без ніяких застережень, радикали відложили відповідь до нині; вони узалежили свою співпрацю від низки умови.

Переговори не увінчалися успіхом і Блюм зрікся місця творити уряд. Покидаючи в 11. години елізейську палату, він заявив журналістам: „Я старався утворити нову урядову комбінацію. Сам я вважав її знайденою, тож і не дивуюся, що вона не пощастила. Радикали спротивились на вчорашньому вечірньому засіданні проти участі комуністів; з огляду на те мені не залишалося нічого іншого, як зречися місця, що мені поручив президент республіки“. Шотан піднявся місця утворити новий уряд.

Японія зірвала дипломатичні взаємини з Китаєм.

Японський уряд опублікував заяву у справі своєї політики супроти Китаю. Заява підкреслює, що Японія хотіла довести до замирення, але китайський уряд даліше воює, наражаючи мир на Далекому Сході та долю китайського народу.

З огляду на те Японія не підтримуватиме зв'язків з китайським урядом і чекатиме, доки в Китаю не повстане новий режим, що уможливить японсько-китайську гармонійну співпрацю.

Ця постанова не вводить змін у практичну політику Токіо. Японія і далі шануватиме суверенітет та інтегральність Китаю, також інтереси посторонніх держав на китайському терені.

Загально міркують, що японська армія, яка

після здобуття Нанкіну припинила боєві операції, розвине їх знову.

ВІДКЛИКУЮТЬ АМБАСАДОРІВ.

Сподіються, що ще цього тижня японський амбасадор у Китаю Каваґое повернеться до Токіо, бо його відкличе японський уряд. Коло 20. ц. м. китайський амбасадор покине Токіо з власної ініціативи.

КИТАЙСЬКІ КОНСУЛЯТИ ПІДПОРЯДКОВУЮТЬСЯ ПЕКІНСЬКОМУ УРЯДОВІ.

Всі китайські консуляти на Формозі та в Кореї осудили становище Куомінтану та підпорядкувалися тимчасовому урядові, що powsta під японськими впливами у Пекіні. Інші китайські консули на японській території зроблять те саме.

Вині починаються англо-ірландські переговори.

Вині починаються в Лондоні переговори між британським та ірландським урядом на тему всіх взаємин між обома державами, політичних, господарських та військових. На першій плані висувалось питання поділу Ірландії.

Про вагу переговорів свідчить обставина, що обидва делегації проводять: Де Валера і Чеймберлен. Крім того до ірландської делегації належать міністри: скарбу, промислу й торгівлі та різниці.

ЯК ВИГЛЯДАЄ НА ПОРОЗУМІННЯ?

Ірландська преса з задоволенням вітає початок переговорів і майже одностайно висловлює таку думку: Якщо питання господарської та спільної оборони конференція розв'язуватиме поза політичних справ, вона

дасть реальні та корисні для обох сторін висліди. Навпаки, якщо ці всі справи порушувати разом, конференція може легко розбитися з огляду на питання поділу Ірландії та становища Ульстеру.

ДЕМОНСТРАЦІЙНІ ВИБОРИ В УЛЬСТЕРІ.

Прем'єр Ульстеру (північної Ірландії, яка належить безпосередньо до Великої Британії) різгавляв місцевий парламент і розписав нові вибори на 9. лютого.

Ті вибори мали відбутися щойно під кінець літа. Приспівуючи їх, прем'єр Ульстеру робить політичну демонстрацію проти лондонських переговорів. Він хоче довести, що населення Ульстеру не хоче об'єднатися з ірландською державою.

Ті єдині перебіжчики зробили свій вітер передостім у Східній Галичині й на Волині і чимало з них зробило навіть особисту урядову кар'єру, зокрема у судівництві, про що до недавніх ще не могли навіть і мріяти. Під їхнім непереможним впливом є і львівський Секретаріат Порозумівачин, якого роль заважала дуже значно на польсько-українських взаєминах — у негативному напрямку супроти т. зв. нормалізації.

Попри початкову команду ОЗОН-у амінено теж і шефа його генерального штабу! — як кажуть — за ними піде і „зіміна варти“, себто аміна кабінету, що передбачує щодня на хвильки цього року, себто після закінчення бюджетної сесії. Є поширені поголоски, що до уряду увійшли би нові люди, яким легше було б повести балачки з деякими опозиційними партіями. Актів це в ніяка новина, бо такі балачки з перервами тривають вже від 10 місяців.

В кругах польської опозиції утриваються погляди, що проурядовий табір разом з урядом не рішається тепер на передерчинське розв'язання союму й сенату і начасні вибори до тих установ. Має це бути тому, що не хотять вони переводити вибори нового президента держави у новій календарній польського парламенту і бажано, щоб ця справа, актуальна у травні 1940 р., перебідала ще в часі урядованія теперішніх законодавчих установ. Щодо після вибору нового президента держави було розписано нові вибори до парламенту.

Пророки польської політичної майбутності заважають собі, очевидно, питання, на яких основах будуть переведені нові вибори, коли календар теперішнього парламенту кінчиться щодня в жовтні 1940 р. Не узяв на їхню думку сумнівної — і з цього я сам уряд та проурядовий політичний табір мають алавати собі точно справу —, що нових виборів не вдасться перевести на підставі теперішніх виборчих ординацій до союму і сенату. Рахуються вони з коментарем їх амін. Біда тільки, що до нинішнього дня не мають вони ніяких готових проектів, ані навіть їх головний нарис. І поправді не дуже з тим і опітається.

У загальних кругах — як кажуть — переважає погляд, що наперед слід би зібрати достатній матеріал через попередні вибори до установ територіальної самоуправи, які мали вирішувати голос при добір кандидатів до теперішнього парламенту.

Коли це малою статися? На це дає відповідь проурядова „Ліра“, котра пише:

В міністерстві внутрішніх справ опрацьовують законопроект про устрій міста Варшави. У зв'язку з тим опрацьовують теж і виборчу ординацію для шістьох найбільших міст, між ними і для Львова. По узгодненні тих проектів з подільними міністерствами і по ухваленні їх радою міністрів ті законопроекти мають бути внесені ще в часі теперішньої бюджетової сесії, себто перед кішчем березня цього року, однак нема надії, щоб їх ухвалено вже в цій сесії і це могло б статися щодня у черговій бюджетовій сесії — отже десь з початком 1939 року.

Ті самі поголоски й балачки подано і даший календарій, а саме:

З кінцем 1939 р. відбулися би вибори до установ територіальної самоуправи, у першу чергу до міських рад. На початку 1940 р. відбувалося б ухвалення виборчих ординацій до союму й сенату, у травні 1940 р. вибори президента держави, а восени 1940 р. розв'язання союму і сенату, до яких вибори відбулися би з кінцем 1940 р. або з початком 1941 р. Або іншими словами: теперішній польський парламент перебув би цілу свою законну календарю. До цього часу не слід сподіватися ніяких більших засадничих змін у державному устрою.

Не треба й казати, що не все так стається, як говорять всевідучі часописи чи каваринні пророки. Зрештою і на внутрішній полі в Польщі мають чималий вплив також зовнішні відносини, що їх на час кімкох літ годі чейже переманити хочби у найзагалішніх рисах. Одно певне, що сучасний стан внутрішньої політики в Польщі на дашу мету не вдасться удержати та що чималий балачки про зміни мають такі деякі реальні групи під собою. Оскільки на ті зміни буде впливати теперішній, ще й до них незмонтований, проурядовий табір ОЗОН-у та яку він поведе діяльність, і політику у ньому напрямі, покаже нам недалека майбутність.

Далі нас о. о. ясно, що даун захід для консолідації польських національних сил, передостім на українських етнографічних землях. Це й нам наважує прямувати до об'єднання і наших сил, як не й вирішено на недавньому конгресі УНПО.

О-о Степан Баоме.

Національні меншини у Чехословаччині.

Прага в січні 1938

У зв'язку з недавнім побутом французького міністра закордонних справ І. Дельбоса в Празі закордонном не раз згадувалося про положення меншин в ЧСР. Цією справою займалася чеська преса, радіо і парламент. Тому, гадаємо, цікаво буде й нашим читачам почути про неї.

Хто уважно слідує за пресою меншин у Чехословаччині, а тимбільш, хто має спрому спо- кійно на місці приділятися життю чехословач- ких меншин: німців, мадярів, румунів, циганів, той мусить прийти до висновку, що цим менши- нам живеться тут під кожним оглядом недопорів- няння краще, як національним меншинам в ін- ших державах. В залежності від свого культур- ного стану, активності, а головне в залежності від того, чи за межами Чехословаччини існує держава, яка час до часу може інтервенювати у справі своїх земляків — чехословачських гро- мадян, ці меншини мають ті чи інші можливі- сти для свого національного, культурного, еко- номічного розвитку.

Найбільш, бо нараховує більше як три мільйони, найактивніша, з сильною допомогою зов- ні, а через те і найкраще забезпечена в ЧСР є німецька меншина. Тут німці мають свої високі школи — університет, техніку і ін. Дістають свою незалежну Академію Наук з окладом у Празі. Середні, фахові і нижчі школи цілком задовольняють потреби німецької молодости краю. Не треба й згадувати, що в усіх школах учать німецькі вчителі в німецькій мові. В ні- мецькій мові урядують в усіх державних, само- управних і ін. установах в околицях з німецькою більшістю. Дотепер чехословачські німці мали щоденно кілька годин радіопередач у своїй мо- ві. З новим роком вони дістали від уряду, по останньому слові техніки винищувану, радіона- давчу станцію в Мельнику, коло Праги.

Відповідно до кількості людности німці заступлені в парламенті, уряді, війську, про- мислі, не згадуючи вже про самоуправні уста- нови. Їх культурні, гуманітарні інституції, без- робітні беззахисні, немають на рівних правах з іншими громадянами користуються державними запомогованими фондами. Під політичним і релі- гійним оглядом німці, як і інші громадяни демо- кратичної держави, мають повну свободу.

Останнім часом в закордонній пресі були відкриті неначе-то судетські німці в ЧСР дома-

гаються від уряду плебісциту. Коли це правда, то це буде радше одні з політичних потягнень судетонімецького проводу, і тільки. Бо на нашу думку, якщо сьогодні перевести голосування за те, куди хочуть чехословачські німці належати — до Німеччини чи залишитися при сучасних умо- винах й далі в ЧСР, то хто знає, як те голосу- вання випало. Ще питання, чи хотів би німець- кий громадянин, який до речі в ЧСР і матері- ально краще почуває себе, як його собрат в Ні- меччині, зректися всіх вигод, що йому дає дер- жавний демократичний лад і добровільно по- ставити себе під один аршин, щоб однаковим кроком разом з іншими машерувати під прапо- рами з заломаним хрестом. Адаже австрійські і швайцарські німці чомусь, то не дуже раються за приєднанням до Берліна.

Візьмим другу, коли не рахувати румунів і циганів, найменшу меншину в ЧСР, польську. Мала горстка чехословачських громадян поль- ської національності куди краще і то під кож- ним оглядом — забезпечена, як багатоміліон- ний український нарі в Польщі. Про це ми мо- жемо довідатися хоч би з тих домагань, що їх внесла польська делегація зі Шлеська до прас- кого уряду.

А ці домагання такі:

1. Рівномірне заступлення поляків у дер- жавній службі.
2. Участь у державних доставках.
3. Надання державного громадянства всім по- лякам, що живуть у Чехословаччині щонаймен- ше 15 років.
4. Поліпшення культурних зв'язків чехословачських поляків з поляками з Польщі.
5. Відмова робітничих контрактів всім полякам, що були звільнені з політичних причин, якщо вони не були засуджені.
6. Прийняти на службу з відшкодуванням польських залізничних робітни- ків і урядовців.
7. Заборона припливу чужої, цінової елементи до сіл з польською біль- шістю.
8. Забезпечення переваги місцевого поль- ського елементу при обслуговуванні міст праці.
9. Удержування польської гімназії в Орлові.
10. Відкликання чеських учителів з польських шкіл.
11. Перенесення польських дітей, що хо- дять до чеських шкіл, до польських шкіл.

Президент праського уряду у своїй відповіді зазначив польській делегації, що її вимоги і ба- жання не противорічать засадам чехословачької меншинної політики і вони будуть предметом нарад уряду.

дк.

З польської поезії.

„Українська нахабність“.

Зізд УНДО, особливжж промова сенатора Остапа Луцького, яку коментувало вже на свій спосіб львівське „Слово Народове“, дав при- від якомусь луцькому дописувачеві „Гоньба Варшавського“ написати цілу статтю, що по- явилася в тому часописі під шумним наголово- ком „Безпрограмовість супроти українців роз- рухує їх на наших окраїнах“.

„Без сумніву сприятливим моментом, що українському рухові, пересякнутому сепаратистичною ідеєю, дозволяє успішно впливати на українські маси, є брак гене- ральної політичної лінії — може не так у польському громадянстві, що в націона- лізмі бачить свою силу, як „у порушеному політично хребетному стовпі“ табору, що стоїть при владі.“

Нещастям нашої справи на „креслах“ є передостім те, що політичні питання, які мають рішати про поставу українських мас, ми намагаємося випнути виключно на господарські шпихи. У цій ситуації не по- мила, що приносить нам фатальні вислі- ди. Противник мобілізує й організує полі- тичні сили, які вишколює до безоглядної боротьби.

Тільки при цілковитому зануку атрак-

ційної сили польської політики міг, на жаль, п. Луцький, що його іменував сен- тором президент Р. П., на зізді партії УН- ДО у Львові у дні 5. січня ц. р. промови- ти польський нарід.

Після того наведений уривок промови сен- Луцького з коментарем „Слова Народового“ і тиве закінчення:

„Отже з черги третя більша українська партія, якою є УНДО — всупереч захо- пеній а „польською стороною“ умови — болосить, що має свої політичні цілі, які ведуть до реалізації „українських держав- них амагань“.

Карти партнерів відкриті — у тому по- ложенні не важко відгадати, хто заграє перший...

Хіба всі памятаємо, як так недавно гна- лися ми і яку ціну заплатили за „україн- ську міраж“ року 1920. Ми заплавили: Вар- мією, Гданьском, Спінном і частиною Го- рішнього Шлеська на заході, а на сході втратили Кам'янець Подільський, Проско- рів, Мінськ Литовський, Бобруйськ, сло- вом: границі з 1772 року.

А в наголовку тієї статті говориться про нахабність українців.

Господар і субльокатор.

Те, що в тернопільській цукроварні „По- ділля“ є понад 30 відсотків українського капі- талу, і те, що до управи організації в Бере- жиніх оліїні допускають „русинів з україн- ських господарських організацій“, не дає спати „Слову Народовому“. У статті „В Малопо- льське нех поляни будують польське, а не україн- ське господарство“ читаємо такі жалі:

„Малопольська Всколія“ не здобулася досі на стихійне визволення господарське

і політичне. Що більше — польська мо- ність живе в атмосфері, у настанні, що в місце на тій землі неваже випрохне. У- стійшують у ній психіку субльокатора, а кого, правда, охороняють правні пав'язки але який мусить глядіти крім інтересів го- ловного мешканця. За це відповілять бо- ті, в чіх руках є право формального во- воду і контакту з польською „Східній Малополющі“.

Друга фаза шкільного плебіситу.

ПЕРЕВІРЮВАННЯ ВАЖНОСТІ ВНЕСЕНИХ ШКІЛЬНИХ ДЕКЛАРАЦІЙ ЗА УКРАЇНСЬКОЮ
МОВОЮ НАВЧАННЯ.

Находимося у другій фазі шкільного плебіситу, в якій обов'язує розпорядок Міністерства Освіти з 7. I. 1925 (Д. З. Р. П. ч. 3. поз. 33), а саме така його стаття:

§ 8. Шкільний інспектор досліджує, чи існують умовини, під якими декларація має важність, зокрема:

1) чи громада, в якій лежить школа, має згідно з вислідами останнього загального перепису населення 25 при. тої народності, в якій мові хотів би прохачиний учини свою дитину;

2) при посередництві староства, громадського (гмінного) уряду, або на випадок потреби сам особисто, чи підписаний на декларації разом з вичисленими в ній дітьми мешкає в межах даної шкільної округи;

3) чи названі в декларації діти живуть і будуть у шкільному віці в дні 1. вересня відповідного року;

4) чи виступаючий як опікун має до цього права.

Ця перевірка відноситься практично до тих декларацій, які внесені до 31. грудня 1937. р. за зміною мови навчання в школах з польської на двомовну, чи з двомовної на українську.

У справі виношення декларацій за державною (польською) мовою навчання постановляє той сам розпорядок ось що:

§ 10. Про внесення батьками що-найменше 40 дітей домагання ввести до школи польську мову навчання повідомляє шкільний інспектор перед днем 1. лютого населення тої шкільної округи на те, щоб уможливити решті батьків внести домагання навчання в польській мові.

Таке повідомлення має бути виконане через вивішення відповідної оповістки в локалі громадського (гмінного) уряду, а окрім у дотичній шкільній округі нема громадського (гмінного) уряду, в іншій, виданій місці, положеній у межах тої округи, однак з виключенням шкільного будинку.

Домагання навчання в польській мові мають бути узгоджені з початком найближчого шкільного року, якщо будуть внесені до дня 30. квітня.

Таким чином між 31. груднем 1937. і 30. квітнем 1938. р. триває друга фаза шкільного плебіситу, в якій: 1) державна влада буде перевіряти внесені до 31. грудня 1937. р. де-

кларації за українською мовою навчання, та в якій 2) може прийти реакція на український плебісцит у формі виношення декларацій за польською мовою навчання. Цілий практичний сенс тієї „реакції“ зводиться до того, що тепер вистане підписів за 20 дітей за польською мовою навчання, щоб „знейтралізувати“ українську плебісцитову акцію з осені 1937. р. та навіть довести до дальшої некорисної для нас зміни стану посідання шкіл з українською мовою навчання. Додаймо, що в тому випадку є не звичайно важке, що ці підписи не потребують уже легалізації і т. п. морок, яких треба було при українських деклараціях.

Сьогодні не можна передбачити, що станеться в цій другій фазі шкільного плебіситу. Тому висновки, які хочу поробити, можу оперти лиш на дотеперішній практиці. Ця практика вказала, що чинники, які досліджують вичислені в міністерському розпорядку умовини важності шкільного плебіситу, не обмежуються до ствердження дійсного стану річи, лише звичайно роблять натиск на батьків, щоб вони відкликали, або змінили внесені шкільні декларації за українською мовою навчання. При тому вживають „аргументів“, мовляв, хто бажає української мови навчання в школі, хоче тимсамим викинути польську мову з школи, отже виступає проти польської держави... Треба українських батьків, матерей та опікунів освідомити, що одно з другим не має нічого спільного, бо в кожній школі, отже й українській, учать польської мови як предмету; отже хто домагається української мови навчання, тимсамим не домагається викинення польської мови зі школи. Буває теж, що особи, які переводять перевірку шкільних декларацій, запитують: Отже ви бажаєте собі, щоб у вашій школі вчили по українськи і по польськи? І в такому випадку не треба притакувати, бо це буде записане як бажання двомовного викладу. Найкраще, щоб родичі давали коротку відповідь: „У шкільній декларації написано все, чого я бажаю і більше нічого не маю ні додати, ані змінити“.

Дотеперішня практика вказала теж, що збирання підписів за польською мовою навчання відбуваються звичайно досить законспіровано. Тому обов'язком родичів особливо в місцевостях, які у 100 відсотках є українські, стежити за тим, хто підписував шкільні декларації за польською мовою навчання і чи ці підписи важні. Якщо підписи на таких деклара-

Перед святом Йордану.

Зарядження Духовної Влади на Водосвяття.

З уваги на Празник Богоявлення поручаємо в парохіях, де є постійні війська — на бажання військової влади — воякам гр.-кат. обряду улекшити якнайбільшу участь у наших торжествах, себто уможливити всім, що того бажалиб, св. Сповідь та св. Причасття і в наведерія і в сам день Празника.

Щодо відправи самого Водосвяття ми не наміряємо вводити ніякої зміни в дотеперішній практиці нашого торжества. Водосвяття має мати чисто церковний характер згідно з обрядом і уставом.

Конференція Галицьких Єпископів ухвалила в грудні м. р., що не є можливе — з огляду обрядових — якнебудь Богослуження переривати чи то сальвами, чи оркестрою, чи якиминбудь нелітургічними співаними.

Від гр.-кат. Митрополитичого Ординаріату, У Львові, в січні 1938.

пільх за польською мовою навчання неважні, або декларації підписали такі особи, що не мають права на те, або за таких дітей, що не є у шкільному віці, або не мешкають у шкільній окрузі дотичної школи, то про це все треба повідомити належний окружний шкільний інспекторат за посвідкою або порученням листом поштою, бо ані закон, ані міністерський розпорядок не накладає обов'язку на шкільного інспектора робити з власного почину розвідки в тому напрямі.

Вкінці звертаю увагу на ще одну дуже важну справу. Кураторія ЛШО. доручила шкільним інспекторам повідомляти інтересованих українських батьків, що шкільна влада залишить внесені ними шкільні декларації за українською мовою навчання без розглядання, якщо в даних школах від останнього правосильного рішення про мову навчання нема ще 7 літ, або вже минуло більше, ніж 7 літ. Це за рішення Кураторії, на мій погляд, фальшиво інтерпретує розп. Президента Р. П. з дня 29 листопада 1930. р. (Д. У. Р. П. ч. 82, поз. 644), який каже дослівно: „Зміна мови навчання може прийти не скорше, ніж по 7-ми роках, рахуючи від дати упродовження останнього оречення, яке устійнює мову навчання в даній школі.“ У цій стилізації нічого і ніколи не сказано, що така зміна не може напр. прийти по 8-ми чи 10-ти роках. І тому українські чинники мусять оспорювати повище зарядження Кураторії. І тому далі на випадок, коли українським батькам доручено десь таку відповідь

ЛЮБОВ ГУМЕНЮК-ЛУЦІВ.

Три тарілки.

Зарум'янілий від морозу, соняшний промілюк змілюкою перебіг по дахах, чарівником-збитошником протиснувся крізь шибки височинного вікна і приляг до сірої з золотими яблуками стіни коридору.

Саме у тім місці, куди тікав бруватний паук, спасаючись перед волохатою, Михайло мліло. Утік. Добре обрахував зедашо, як починається безпечна смуга і де не досягне його довгазний дрючок мітла, навіть з простигненими Михайловими руками.

Приник до стіни, стулив ніжки, і спокійнісінько дивився, як злюще вовтузилася волохата „потвора“ шарудючи по стіні.

Михайло крякнув з перестоми; опустив зі свої руки, покрутив задубілою шиєю і почав рихлом обтирати спінніе чоло.

— І-іш! Волуп одині! Мав би ти, братчику, маневри, якби не те, що драбина у пивниці! Тільки можеш розживатися! Повних три дні будеш мати від мене спокій, можеш напелести повні ковчуги, бігме, нічого тобі не скажу!

Уже спокійно глигнув на темну цяточку від стелю, поправив перистий хідник на сходинці, присів на скриничці зі сміттям.

Тихе вдовілля гріло груди під кривчастістю бачинною хустиною. Михайло радий був, що так собі додержав слова. Як сказав вранці, що він перед заходом сонця має бути „ферті“ з роботи, так і є! Причепурав „свою“ каменисто так широк, начеб вона чуженця мала нині з ним сідати до свят-вечірньої куті. Замів сіре з туди за сонцем і простором подіричко, пальці викидав з нього сімники та чепенки

скинок. Вилаз наймичку пана меценаса, за те, що не додає нечистоти своєї собаки. Обійшов коридори всіх трьох поверхів, як гадз, помастив салом замки у воротах, аж йому волоски на голові підіймалися.

Михайло відчув, що тепер уже годиться відпочити. Затарабанив мозолистими пушками по побічній смітнички і всімхнувся. Нагадав свою учорашню зустріч з паном Нагурським, біля того самого вікна, що тепер горить багряною загравою від сонця. Пан господар саме вертався з „третього“ від панства Смалських, ще вже більш півроку не платять й аж захекався від пересердя.

Михайло не любив у таких хвилинах ставати з ним віч-на-віч. Але так випало, що годі було його винянути.

Пан Нагурський застукав його у кутку і відгородив його від світу своєю широкою поштаттю у футрі.

— Слухайте, Міхале, чи ви будете „ті“ свята святкувати?!

Михайло скривився, покірливо почіхав потилицю, розвів руки і тоді з дна душі видобувся якийсь тінх гордошів.

Дивився сміливо в його маленькі, визовні очі.

— Це байка для вельможного пана, чи я буду робити, чи ні — аби мое було в порядку! Я вже так, прошу пана, наробив, що до мене належить, що і нині можу тільки дверима рипати!..

Панові брови потяглися уперед:

— А, рація, рація, Міхале, тільки шкода, аби такий філософ як ти марнувався у сторожівці! Я буду шукати собі на весні другог... Га?!

Михайло здригнувся, але його мужицька душа, звикла до примхуватих панських штовхачів, уміла швидко уговтуватися.

— Т-е-е, прошу пана, то якось недобре — багато років щирої праці лишив я тут. Але як і це не помагає, — годі, воля — панська. Автім до весни ще далеко. Добре бодай, що нинька мій свят-вечір!

Михайло починав гратися з вогнем. До білої грани розсерджував пана своїми очима.

Пан Нагурський мав охоту підняти кулаки і раз, а гаразд гелпнути ними по його трохи зігнутий спині у протертому сіраку. Був би схопив, що є під рукою і гнав „філософа“ сходин не дожидаючи весни!

Але серце... замучене, придавлене салом серце, якому гостро заборонено нервуватися! Вгамувався.

Грубі, поспинілі губи розтулились довкола зубів ідкою посмішкою; пальці стрибали по гудзиках на футрі.

— Годі вже пискувати! Можете, Міхале, тинкувати свої свята... А про весну не забувайте! Взагалі це все... ні до чого!

Притулював ногою у блискучім кальоші і дивився вижидаче на Михайла, начеб ждає від нього вибачення. Але у голові Михайла запланувала сіра пуста. Махнув собою у бік пана Нагурського, себто вклонився і пішов носити аугілля.

Про одне тільки думав: міг явно, без тої терпеливої обережності, якої домагається таємниця, святкувати своє Різдя.

Зрадів, затанцювавши мітлою по коридорі. Почав марити про свято рубаючи у пивниці тріски для пані Нагурської. Старий, знеможений життям, був як дитина, перед якою щойно відкривається світ: ціпався всього ясного та теплого.

Серце дрібно підстрибувало на згадку, що зможе не крадучись одягнутися завтра у куртку підшиту „лисом“ та обуть ланкерів черевиків у кальоші.

(Далі буде).

дає останні звістки з простору
форму приємну для зору
для вуха мелодію прозору...

пільного інспектора, необхідно проти того рішення внести своєчасно відклик, а на випадок некорисного погодження цього відклику — заскаржити його до Найвищого Адміністративного Трибуналу.

У всіх тих і подібних випадках треба стояти в контакт і негайно інформувати про все Шкільний Реферат Української Парламентарної Репрезентації, Львів, вул. Підвалів 7/III. Володимир Кузьмович.

Новий стиль і польські проповіді в церквах на Поліссі.

(лист з Полісся.)

Цьогорічні Різдвяні Свята були для поліщуки дуже прикрі. На Різдво влада заборонила колядувати і то навіть малим дітям. Старости пошали до себе благочинних і давали їм до зрозуміння, що згідно з ухвалами Синоду у Варшаві у церквах треба правити і промовляти до вірних у матерній або в церковній мові, але тому, що місцева мова така некультурна, то... старости звичайно не докичували своєї думки, але батюшки в перший день Різдва проповіду-

вали декуди по польськи... Та поліщуки тих проповідей не слухали, повиходивши з церкви.

Подібно було і з Новим Роком. Адміністрація наказала правити в церквах на Новий Рік по новому стилю; дзвонили в деяких церквах цілий ранок, але ніхто з людей не прийшов. Влада заповіла, що на другий рік поліщуки муситимуть святкувати початок нового року по новому стилю.

До чого можуть довести такі засоби?

Великий український відчит у Варшаві.

Варшава, 16. січня.

В політично-журналістичних колах Варшави чекали на цей відчит з неабияким зацікавленням. Низка гострих протипольських виступів різних військових діячів застмулювала на терені Варшави українську справу, інтерпретовану в найбільш фантастичні способи в залежності від більшої чи меншої... ігноранції та глибокої поодиноких прелегентів. Тому й не дивно, що заповідь спеціального збірного відчиту ред. І. Кедрин-Рудницького й ред. В. Бончковського, зорганізованого рухливою останніми часами редакцією „Бюлетину П. У.", в мін. суботу зібрала в салі Східного Інституту поверх сто осіб, українців, поляків та інших, що з напруженням вислухали широкі виводи обох прелегентів на тему польсько-української проблеми.

Ред. Бончковський представив слухачам загально відому концепцію польського прометейзму в насвітленні дійсного і вимагального стану українсько-польських відносин; ред. Кедрин обговорив у добре аргументованому рефераті актуальні парадокси й курйози з польсько-українського відтинку, збиваючи гостро й річезво ілюзії нормалізаційних фікцій.

Не є нашим завданням реферувати повний зміст виводів обох прелегентів. Хочемо тільки підкреслити, що агаданий відчит, особливим виступ ред. Кедрин викликав серед польської частини слухачів велике зацікавлення й розмови про конкретні реалії у підході до ігнорованої української справи.

Оба прелегенти виїхали в неділю 16. п. м. з аналогічним відчитом до Лодзі. КТВ.

Українці теж мають право до суспільної опіки.

В дискусії над бюджетом міністерства Суспільної Опіки забирає слово пос. Володимир Целевич і у довгій промові стверджує, що українські установи суспільної опіки не користаються з допомоги міністерства у тій мірі, в якій повинні користати з уваги на працю, що її виконують.

Що торкається ділянки опіки над дитиною і матірню, то територіяльна самоуправа, а в першу чергу міста, удержують зі своїх фондів багато інституцій опіки над дитиною (сиротинців, дошкіль, захоронки, бурс), але в тих установах виконуються тільки польські діти, бо українські призначені в них на денационалізацію. Тому українське громадянство мусить власними силами творити українські установи опіки над дитиною і матірню. Є це „Українська Захоронка“, Товариство Опіки над Дітьми і Молоді, „Українська Порада для Матерей“ та численні сиротинці. Всі ці установи потребують на свою працю великих фондів, а з міністерства суспільної опіки отримували смішно малі субвенції, нпр. Порада для Матерей діставала 25 зол. місячно.

Пос. Целевич звернув особливу увагу на те, що роботи, які виконують ті, які запряцьовують чи відпрацьовують підмоги з титгулу зимової допомоги, виконуються в хосні польських релігійних, харитативних і освітніх установ. Нпр. у статистичноськом виставстві безробітні працівники у 18-ти місцевостях при будові людоних домі, у 14-ти при будові штиреліх домі, у 7-ти при будові каплиць і костелів, у 6-ти при будові домі ТШЛ, у 2-ох при будові польських захоронки, у 2-х при будові польських молочарень, в 17-ти при будові вулиць, площ, каналів, у 2-ох при будові доріг, а тільки в одній місцевості при закінченні будови церкові (Семишів).

Промовець звертається до міністра, щоби вплинув на зміну поведінки Комітетів зимової допомоги, бо така їх діяльність, як досі, компрометує цілу акцію в очах українських мас.

З черги обговорив пос. Целевич закон з 2. липня 1937, який накладає обов'язок на приватні підприємства, в тому й на українські, на кожних 33 службовиків прийняти до праці бодай одну особу, яка брала чинну участь в боях за незалежність Польщі. Промовець звертає увагу, що до тих, які боролися за незалежність Польщі, треба зарахувати і б. воєві Армії У. Н. Р., що воювала спільно з польським військом проти спільного ворога. Це дасть змогу не накидати українським підприємствам урядовців польської національності, що муслоб причинитися до загострення польсько-українських відносин тимбільше, що серед української молоді панує велике безробіття.

У дальшій частині своєї промови пос. Целевич торкнувся справи відносин в суспільних об'єднаннях, в яких нехтують українською мовою, до яких не приймають лікарів-українців і т. д.; звернув увагу на необхідність допомоги домашньому промислові, що може дати заробіток десяткам тисяч малоземельних і безземельних родин; домагався, щоб дати працю мешканцям гірських околиць, бо без того нема змоги побороти голод та пошесть серед гірської людности; вікніці апелював, щоб акцію докнятовання дітей, яку організовано досі головню в містах поширити на села, особливо на села гірських околиць. До переведення цієї акції треба покликати до співпраці українські суспільні установи, бо тоді праця піде краще, буде дешеві і дасть кращі висліді.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 3. Вівторок, 17 (5) січня 1888.

У ВАЖНИЙ ПОРІ ДЛЯ РУСЬКОГО НАРОДУ.

На першій сторінці цього числа вміщено оповіст. на про загальні збори політичного т-ва „Народна Рада“. В програмі: богослужба в Успенській церкві і панахида за Володимира Баранського; заїти програма товариств; вибір нового відлду. Оповістка кінчиться так: „З уваги на те, що ці загальні збори перші та що від них залежить надати товариству його напрям; з уваги на те, що в теперішній важкий порі для руського народу в Галичині треба нам злучити всі свої сили і зріло розважити наші народні справи — має виділі товариства повну надію, що П. Т. члени зберуться в означеному дні лянчиселені, ше і виконують цим велике і важне своє завдання“. За Виділі підписали: Д-р Олександр Огоновський, голова і Д-р Ность Левицький, секретар.

В СОЯМІ.

На засіданні ирасового союму 16-го січня дебатували над внеском пос. Мадейського, щоби створити уряд окремого директора Кривої Шкільної Ради, що був би заступником намісника і займався виключно шкільними справами. В дискусії над тим внеском забирає слово пос. Антонович, який заповіда, що він він, ані інші руські послы за тим внеском голосувати не будуть: „Іде тут про сиріплені автономічного елемента у Шкільній Раді, а руським з того буде ще гірше“.

З ПОЛІТИЧНОГО ОГЛЯДУ.

„З Відня повідомляють, що вістка, будто б. мін. Аустрією та Росією прийшло до виміни думок щодо Босни й Герцеговини, зовсім безпідставна“.

„Виявляється, що Росія змагає тепер щораз більше до того, що ми вже давно заповідали. Доказом цього є телеграма, яку ми дістали вчора, але яка так пізно, що не могли її вмістити. „Новое Время“ доказує, що в Болгарії нема ладу і порядку, що Росія мусить там усунути насамперед Кобурга і по-дбати про законний вимір мналя. Що Росія по всій імовірності ладить акцію в Болгарії, виходить також і з інших вісток. Так повідомляють з Бухаресту, що Росія концентрує значні військні сили на границі Румунії і що та концентрація відбувається без перерви“.

„Вістки про атентат на царя, правда, безпідставні, але здається, що такі викири якийсь великий заговор, нпртого кінця поліція не може схопити у свої руки“.

„Сьогодні мають відкрити німецький парламент. Зараз на першому засіданні проповідать йому проект закону про надзвичайні кредити на військові потреби“.

КАЛЕНДАРНА ІСТОРІЯ.

„Червоная Русь“, орган Маркса, накинута на „Прогрессу“ за те, що нібито збирає оголошення до календаря „Прогрессу“ приблизує число наклади. Відповідаючи на ту нападсть „Червоной Руси“, „Діло“ пише:

„Щодо напасти на „Прогрессу“, то ми є того погляду, що такі справи (чино домашні) не належать до публічного обговорювання. Але щоби хто не дав, що збирає оголошення для календаря „Прогрессу“ інший, як інші, то в нас під рукою танок і 1887 року німецька відова: Адресе: Створення німецького Інституту... ін Лемберг“, де між іншим сказано, що „Временник“ (календар Створення німецького Інституту) найпопулярніший руський календар, що річно 60.000 відборців, а з уваги на 25-літній ювілей „Временник“ появляється у 90.000 примірників“.

ЗРУЧНА МОСКОВІЛЬСЬКА АТІТАЦІЯ „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ“.

В „Новинках“ читаємо: „Зі Стрия пишуть нам „Давний Польськ“ в ч. 10, а 10, в ст. січня ч. 1. „Газета Народова“ подає сензаційну вістку, будто би новооснована „Народна Торговля“ у Стрию за да дуже зручно московільську агітацію, продаючи паперові папіросиці з портретом царя-батюшки і т. налісом: „Православний цар, спаситель християнських народів балканського півострова“. Але це — каже „Д. П.“ — не єдині московільські папіросиці в Нер. Торговлі; має вона їх в запасі ще і з інших написаних в такому дусі і додає: „Діаку нас змис, що влада досі не вглянула в ту справу, тимбільше, що ті папіросиці розходяться не тільки у Стрию, але й по цілій Галичині у величезній кількості“.

У тій самій колонії „Діло“ стверджує, що як те наклеп на „Народну Торговлю“. Після розслідування виявилось, що справді такі папіросиці продавали між поляками, а привіз їх один поміщик з Стрия, поляк, як з Кракова та розповсюджував між своїми земляками.

Виявляється, що теперішні „Слово Народова“ и виняйлий пороху в кидають наклеп на нашу торговельні установи.

Свято „Прогрессу“ — всенародне свято. Тим то приготуваймося до нього якнайкраще, а перш усього: стаємо членами „Прогрессу“ і складаєм жетон на ювілейний заор для неї!

На вістрі ножа.

Живцем погребана.

КІСТКА З ЧЕРЕШНИ.

Раглоні і пальта

судзіўно до продання.

„КОНФЕКЦІЯ“, Личаківська 1.

ЖАЛО БДЖОЛИ.

Таким чином спинка врятувала купця!
Життя.

„ЖІНКА“

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 46.

000000000000000000000000 : 7698001

Добішніці, які вирятували життя.

Одну з таких малих, та одночасно великих
важко пережити одні подорожні у Франції. Їхав
він у першій другій класі, коли раптом поїзд
зіткнувся з другим поїздом. Вогонь яким він
їхав добилися на хвилині всі пасажери погинули
бо були тільки ранені. Тільки йому нічого не
сталось бо він саме в тім моменті стояв на заднім

ЗАКАБЛУК.

На голяндських полях працювали косарі три сіні. Раптом надійшла сильна буря і косарі перервали свою працю та пустилися бігцем під високу тополлю, що стояла у віддалі 10 хвилин ходу. Косарі добігали вже майже до тополі, коли раптом одному з них відірвався захаблук при черевині. Косар схилився, щоб відірвати захаблук тому затримався на кілька секунд. За

Юніори перейшли свій змагальний крест разом до
бра Мусить тільки на будуче пам'ятати, що у лещетар
своїх змагальних треба вислати дуже багато тваро

Волинські послы, Гринки й КОП.

Дістали ще одну вістку у зв'язку з подіями в Гринках. — Ред.
Волинські послы мають сенсацію, що швидко ли-
тяться до хітхів і коментуються на всі лади та спо-
соби.

Як оголосило „Вол. Слово“, ВУО виділегу-
вало до Гринків на Крем'янецький посли Тимо-
фея й о. Волкова з метою перевірити на міс-
ці чутки про те, що перехід 36 українських ро-
дів на римо-католицизм й польськість буцім-то
вимушений, а не добровільний, а при якихось особли-
вих обставинах, що нічого спільного не мають
з античужинськими місіями й формами.
І ось маємо вістку, що воляки КОП-у виле-

гитимували послів і ствердили, що вони не
мають дозволу на вступ у прикордонну смугу,
зажадали від них негайно повернутись. Посли
вийшли й події не перевірили.

По цій другій сенсаційній події, як кажуть,
відбулася в рішальних чинників якась нарада,
але що на ній вирішено, покищо невідомо.

Було б цікаво довідатися, чи справді події
в Гринках не зможуть стати предметом розслі-
ду і мусять залишитися голосною таємницею?

З тим більшою нетерпелістю чекає укра-
їнське громадянство на висліді слідства, що його
зарядила в цій дивній справі православна
єпархіальна влада.

Намагаються усеунути українців з Міжнародного Студентського Союзу.

У Шеффільді (Англія) відбулася між 4. і 9.
січня ц. р. конференція Ради Міжнародного
Студентського Союзу (СІЕ). На конференції
були представники 19-ох націй, між ними й у-
країнці. Делегатом від Центрального Союзу У-
країнського Студентства (ЦЕСУС-а) був студ.
Леонид Гузар з Парижа, який вже давніше
заступав українське студентство на міжнар.
з'їздах.

Положення українців у Раді значно погір-
шилося цього року, бо як члени недержавної на-
ції натрапляють вони на всякі перепони. Ще
кілька неприхильних українські студентські групи

були між собою розсварені, то відносини були
легкі; та цього року обставини змінилися.
Польська делегація прийшла сконсолідована,
заступаючи вправді невеличку, зате піддержува-
ну урядом групу студентів. Вона зажадала, щоб
виключити з Ради українців. Понад два дні не
сходила українська справа з денного порядку
нарад. Врешті заступники ЦЕСУС-а вдалося
осигнути те, що остаточне вирішення відложено
до найближчого року, коли будуть обгово-
рювати зміну статуту. ЦЕСУС далі є членом
СІЕ, хоч прав його й обов'язків ближче не о-
значено.
(УКБЮРО, Лондон).

Розбудова морської бази в Сінгапурі закінчена.

ВЕЛИКІ БРИТАЙСЬКІ МАНЕВРИ.

11. лютого в Сінгапурі офіційно відкриють
нову морську базу британської військової флотії.
Будова цієї бази тривала 10 літ і коштувала
10.000.000 фунтів. Під час святкового відкриття
заступатимуть також 3 американські кружля-
ючі у цьому добувають маніфестацію спільно-
сти англійських та американських інтересів на
Тихому Океані.

З тої нагоди відбудуться в Сінгапурі ма-
неври морських, повітряних і сухопутних сил.
Англії сконцентрують у Сінгапурі 10.000 вій-
ска, 24 морських одиниць та кількадесят лі-
таків.

ЯПОНЦІ ЗАНЕПОКОЄНІ.

„Поміж Шімбун“ звертає увагу, що Япо-
ні муситиме поважно поставитись до утворен-

ня англійської бази у Сінгапурі, яка звернена
проти Японії. Святоче отворення цієї бази при-
свучає американської ескадри е, без сумні-
ву, протияпонською демонстрацією, яка потяг-
не за собою далекойдучі наслідки.

У КИТАЮ РОЗСТРІЛЮЮТЬ ГЕНЕРАЛІВ.

Маршал Чанкайшек казав розстріляти ки-
тайських генералів Літунчана і Ванфуліна, які
відповідали за утрату китайських позицій в о-
колицях Шангаю. Б. губернатора провінції
Шантун, ген. Ганручу також мали розстріляти,
але він в останній хвилині втік і задумує ви-
ступити проти незалежного китайського уряду.
Б. губернатор Тсінтао, ген. Шенсуліе відобрав
собі життя.

Румунським урядовцям не вільно говорити по російськи!

Командит III. румунського корпусу забо-
рону державним урядовцям у Румунії говори-
ти між собою чужими мовами, зокрема — по-
російськи. Хто порушить цю заборону, нара-
хується на в'язницю від 1 місяця до 2-ох років
та грошів до 20.000 левів; йому відберуть ста-
новок на 6 літ.

З РУМУНІЙ ВИСЕЛЮЮТЬ ЧУЖИНЦІВ.

Віцеміністр праці заявив, що уряд пере-
веде сувору контролю громадян чужих держав,
які заробляють на життя в Румунії. Довід на
дальший побут дістануть лише спеціалісти,
яких годі заступити румунами.

—О—

Стоядінович у Німеччині.

Німецький міністр закорд. справ Нойрат
постав у себе передучора вечором югославян-
ського прем'єра Мілана Стоядіновича. Він ви-
ступив з промовою, в якій підкреслив мирні вза-
носини між Німеччиною з Югославією, в якій м. ін.
висловив: „Німецький нарід під проводом канц-

лера змагає до одної цілі, а саме: щоб витри-
валою працею дійти до щасливого майбутньо-
го в мирній Європі“. У відповідь заявив Сто-
ядінович, що він з цілим довіром глядить на
дальший розвиток мирних взаємин між обома
державами.

По широкому світі.

Грецько-італійський торговельний договір,
який регулює товарообмін та спосіб сплати між
цими державами, підписали у Римі.

Німецька військова місія, złożена з 4-ох
тарпів під проводом команданта берлінської
військової академії приїхала до Варшави, ревізиту-
вати польську армію.

12 американських військових кораблів випли-
ли з маневрів на Караїбське море з 2.500 мо-
риками на борту.

Латвійський міністр скарбу Екіс приїждить
до Варшави з місією до Варшави щоб віддати ві-
зит м. Романові.

Оповістка.

Відно з рішенням Надзвичайних Високих Діло-
вих „Карпатів“ Товариства взаємних забезпечень на
життя у Львові з дня 22. листопада 1937 р. з опрел-
снити основного капіталу Товариства по думці § 11.
уот. 6. статуту. вважається пообчати уділових листів
Товариства предложити їх до сплати в касі Товари-
ства у Львові.

Львів, дня 12. січня 1938.

168

Управа.

Опера у Львові.

„РІГОЛЕТТО“ Верді і „ЛЮГЕНГРИН“ Вагнера

Опера у Львові, як і інших містах Польщі,
поширена від кількох літ приватній ініціативі
— при мінімальній або й ніякій допомозі міста,
переживає під цю пору важку кризу і час до ча-
су героїчними зусиллями старается вирватися
із беззавдя і безділля. Висловом цього зма-
гання були дві останні оперні вистави: Верді
„Ріголетто“ (у вівторок 12. ц. м.) і Р. Вагнера
„Люгенгрін“ (у четвер 14. ц. м.). „Ріголетто“
появлялось уже в останніх часах кілька разів на
львівській сцені і запустило трохи глибше ко-
ріння у традицію виконання; притім під огля-
дом музичним та інспіраційним не насувало
надто великих труднощів і тому вистава його
під орудою місцевого диригента п. Лерера про-
йшла може не дуже то стилізовано, але без особли-
вих недотягнень, тим більше, що у трьох голов-
них ролях: Гільди, Ріголетто і Князя — висту-
пили відомі з минулорічних гостинних виступів
у Львові, добрі румунські співаки-артисти: чи-
стий, кольоратурний сопран В. Кретцо, італій-
ського тембра баритон і знаменитий актор С.
Тасіян (болгарин з роду) та великого волюме-
ну тенор, хоч може трохи надто шафує голо-
сом Д. Балеску. У невеликій ролі графа Манте-
роне пригадався львівській публіці давній зна-
йомий, басіст Маслюк-Мартіні, який в остан-
ньому моменті заступив недиспозованого п.
Врагу і який чейже заслуговував би на те, щоб
його трохи частіше ангажувати до оперних ви-
ступів. В інших менших ролях добре запрезен-
тувалися відомий бас п. Романовський як граф
Капране у 1. і як бандит в останній дії, та п.
Давидович як дебютант у ролі дворака Ме-
рула.

Далеко більшою і важнішою подією в опер-
ному житті Львова могла і повинна була стати
— після яких 10-ти літ перерви — прем'єрова
вистава безсмертного Вагнерівського „Люген-
грін“, цієї мабуть найвдячнішої, найбільш ко-
льоритної і змістово найглибшої музичної дра-
ми із середнього періоду творчості Вагнера,
хоча й ще позірно у ряснях „романтичної опе-
ри“. На жаль — перша вистава цього твору в
четвер робила враження радше генеральної про-
би до вистави і мабуть була фактично така.
Брак достаточного числа проб виявився у не-
змішанні свіжо сформованих хорів та ансамб-
лів, у надто частім мазанні в оркестрі і навіть
у деяких інтонаційних вискоках та недотягнен-
нях головних артистів, навіть у титуловій ролі.
Дотично обсяди головних партій — уповні від-
повідні нелегким вимогам тільки Врага як ко-
роля і Плятіна як Ортруда; Орловська як Ель-
за і Моссаковский як Фридрих були голосово
добрі, хоча сценічно й виразово мало стилі-
зовані, особливо під оглядом маски. Ще слабше і мен-
ше переконливо виходив під вокальним і сцені-
чним оглядом п. Голембіловський. І тут мимо-
хіть насувалося питання, чому такої під кожним
оглядом для себе відповідної оперової партії,
як Люгенгрін, не креував у нас досі тенор тої
міри, що п. Голембіловський? Дуже гарно й інтели-
гентно виявився із доволі обемистої і поважної
ролі герольда наш дебютант на міській сцені п.
Рейнарович, на якого слід би звернути увагу.
Режисерія сценічних ефектів — не зважаючи на
всі об'єкшення, редукції і скорочення деяких
партій — на першій виставі також часто шван-
кувала. Деякі інновації, як нп, нагале погаснен-
ня світла при появі судна з Люгенгріном у 1.
дії, весільний хорівід у 3. відслоні, або постій-
не повторювання гасла „фанфар“ перед кожною
дією перед сценою — заносило трохи модерні-
ми помислами театр наших сучасників зі Сходу,
але що в них не було нічого спільного із запаш-
ною казочною романтикою Вагнерівського Лю-
генгріна, це річ певна; і Вагнер, колиб жив, був
би проти такого новаторства янгабгостішого
протестував.

Та не зважаючи на всі значні недотягнення
у виконанні опери на першій виставі, всеж таки
любители поважної високої мови в музиці му-

зять прибутки із дякою ті героїські зусилля диригента й оперного турту, які дали те, що в даних умовах було можливе. Треба мати надію, що при чергових виставах твору люди й не дотягнення будуть усунені.

Ст. Людкевич.

НОВИНКИ.

— ПЛАТИТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТІ! Ш. Передплатників просимо вирішити заздалегідь, бо стримаємо есеняку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла“! Наш часопис найбільш швидкий, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і партіску книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла“ сплачує за рік Бібліотеку „Діла“ з 12 томів.

— Найсолідніші Футра тільки у Юліана Глушевського, Львів, па. Капітульна 3. 1, телефон 254—46.

— Колядки, щедрівки, стрілецькі пісні та інші на кружок „Сирена Електро“ дістанете безпосередньо у п. Божика, Варшава, 6, Серпня 24, м. 18, тел. 840-47. Жадайте каталогів. На пересилку прошу залучити поштову марку.

— До відома новим і старим передплатникам. Повідомляємо нових і старих передплатників „Діла“, що безплатний книжковий додаток за місяць січня цього року, книжку Михайла Павлика „Греція“ — усміх життя (з численними ілюстраціями), розішлемо всім точним передплатникам з кінцем цього місяця.

— Великі вечірні „Основні“ відбудуться для 5. березня ц. р. в салях Касина Залізничників, а не 14. лютого, як було передше подано.

— Політичні помилки в Берліні. В 20-ліття проголошення Самостійності Української Держави бою під Крутами та Берестейського Мира і в 19-ліття проголошення Соборності Українських Земель влаштує Українське Національне Об'єднання в Німеччині в п'ятницю, дня 21. ц. м. в „Ліндвер-Касіно“ — Фрідріхсштр. 2, Шарлоттенбург, Ебенштрассе 2, Святочну Академію, на яку запрошено генералів Української Армії: ген. чет. В. Курмановича та ген. хор. М. Капустянского. В суботу 22. ц. м. відбудеться в год. 11. передпол. вроністе складення візів при „Пам'ятнику Слави“ (Еренмалъ — Унтер ден Лінде), а описна на могилах сл. п. полк. Д. Вітовського на Гедігсштр. 6 і сл. п. полк. К. Новошацького на Тегельфрідр. 6.

— Вшехольська демонстрація. Польська есенська молодь знімає стигу ади. К. Ковальського уладула минулої неділі в саді „Сокола“ віче, на якому критикувала політику теперішнього уряду. Описна демонструвала по місті. Поліція зробила кінець демонстрації, розганяючи похід під театром.

— Полки між собою. В саді польського товариства „Скала“ у Львові відбулося 16. ц. м. віче польської народно-радикальної партії. На віче напала озброєна есенська бойка числом 60 осіб, побиваючи кільканадцять осіб, знищила внутрішнє уладження і вибила шибки в саді. Описна втікала до Єзуїтського Городу.

— Як ПАТ інформує пресу. Перед нами спортовий бюлетень львівського ПАТ-а який у відомленні зборів ЛОЗПН-у подає таку вістку: „Після перерви говорять делегати Близь, 33К та Українці, які домагаються, щоб далі вести збори. Однак проф. Дреневич відкладає збори до 30. січня ц. р.“. Ця вістка, подана ПАТ-ом, насправді неправдива і просто важко зрозуміти, в якій цілі спортовий референт ПАТ-а й сфабрикував. Справа виглядала зовсім інакше. А саме: Після сесії саме п. Коначевич, делегат України поставив вимогу, щоб збори відложити до 30. січня ц. р., бо клуби, що перемогли під час голосування, не мають жодної причини вести війну зі сесіоністами і хочуть порозуміння. Це виставлено й узгоджено. Але цього не хотів ані спортовий референт ПАТ-а і так сфабрикував комунікат, що мимоволі читачам показав стале перед очима „українське небезпеченство“ у спорті.

— Хто виграв на лотерії. В нинішнім тижні виграли м. ін. такі білий виграш: 50.000 зол. на ч. 120320; 30.000 зол. на ч. 38988, 1232257, 135421, 10.000 зол. на ч. 123674, 145667, 149742; 5.000 зол. на ч. 19528, 14791; 2.000 на ч. 2619, 3002, 17189, 20952, 25667, 26427, 62142, 691162, 1118729, 153487, 179785, 180704; 1.000 зол. на ч. 18355, 28367, 31159, 51203, 59283, 63007, 498, 64914, 81121, 93248, 10032, 110679, 117331, 503, 135278, 139510, 141687, 142164, 143351, 147516, 759020, 171803, 175796, 178351, 185669, 189610, 621, 191818, 193760.

— Англійська преса й українське Різдво в Манчестері. Англійські щоденники „Дейлі Експрес“ та „Дейлі Діспеч“ (манчестерське видання) помістили 8. січня ц. р. низку прегарних фотографій інсценічних в домі Українського Клубу в Манчестері під час спільного святкування Різдва. Особливо гарні світлинки помістив „Дейлі Експрес“, повністю їх в особній статтейці під заголовком „Дейлі Експрес“ гостем на різдвяному прийнятті дня 7. січня. „Від далеких, снігом покритих степів східної Європи, аж до закончених саджого вулиць Манчестеру — пише „Дейлі Експрес“, — 160 мільйонів людей, що належать до греко-православної та греко-католицької церкви, святкували вчора (т. є. 7. січня) Різдво Христове. В Манчестері, сілогомі українці, — вони творять разом зі своїми вже в Англії родженими дітьми українську колонію, що налічує понад сотню душ. — вистали своїх дітей словами „Христос Радіється“, а діти відповідали їм „Славіте Його“. Голова Клубу, п. Йосиф Лісньовський, батько вже в Англії роджених дітей Марії та Ярослава, запросив на це Різдво, яке українці святкують після юліанського календаря, також і представника „Дейлі Експрес“. Різдвяні торжества відправляв в Манчестер о. Л. Боский, який особно в тій цілі приїхав з Белгії.

— Щось як за панцими! У кількох сусідніх селах Чортківщини, Борщівщини і Залізниччини наложники на населення дуже важкий тягар. Щодо мусить іти в саді на варту 15—20 громадян і мусить бути готова одна фіра впродовж одної доби. Цей важкий обов'язок не передбачений ніяким законом, незвичайно дошкулює населенню, бо виступи на гострому морозі цілком це не жарти. При тому слід заважати, що жінки не звільнені від цього обов'язку. Як причину подають те, що в околиці бушує знаменитий бандит Едмунд Любінецький і треба перед ним стерегти дітич та жидів. Чи можливе щось подібне в західних воєводствах. Цією аномалією, що діймає кривдять населення, повинні поцікавитися компетентні чинники та зняти цей тягар із населення.

— Потепліло. На краї західної Європи наплавляють знову маси теплої океанічного повітря, які вже 15. ц. м. охопили Німеччину і принесли до Польщі зміну температури з дощами. У Львові нотовано минулої суботи 0, в неділю +2, в понеділок +5 ст. Одночасно вітри тягнуть з південних напрямків, устійнюючи тепло на якийсь час.

— Інж. Добосицького привезли до Львова. З Кракова привезли до Львова відомого провідника опозиційної революції в Західній Галичині. Дня 4. лютого ц. р. розпочнеться перед львівським судом присяжних проти нього розправа. Обвинувачення вносить віцепрокуратор окружного суду Едвард Ольшевський, що підтримує акт обвинувачення краківського прокуратора.

— Львівська хроніка. У львівському шпиталі помер студент політехніки Маріян Збильовський, ранений в лице під час змагання шпатою. — Поліція арештувала Миколу Чубу (вул. Каспра Бочковського 11а), що розділює і купався у студні на ринку. — Перед львівським судом стає реставратор Герман Кайзер, якому закидають, що він знівлює малюнки кельнерку та намовив її до дискретної операції; перевели її два лікарі, що також стають перед судом. — На Леландівці відобраз собі життя 31-літній муляр Вілгелм Байд, пробившись ножем у серце. Причиною самогубства була суперечка з жінкою.

— Краєва хроніка. В Надвірній 31-літній Вадим Костик побив у дісі обухом сокири по голові 48-літнього швагера Федя Липця, так що він помер незабаром у шпиталі. Причиною дулюгубства був спір за вируб дерева у спільному ділі. — В Буначі застріли на вулиці 25-літній Мартин Грабонієвський, який до 1. січня був на службі в державній поліції, описна його арештували.

— Вийшли на волю. Із в'язниці в Таборі вийшли на волю: Ів. Заяць із Гушанок і Максим Туран з Добромірки збаравського повіту. Обоє засуджено на 4 роки в'язниці у зв'язку з плевбичною акцією. — Із львівської саляної в'язниці випустили по 6 місяцях Василя Масишкі з Ковчова.

— Буря на Підкарпатті. Над Самбірщиною і сусідніми повітами перетягла вночі на 16. ц. м. сильна буря, що перервала комунікаційні уладження і наробила великої шкоди в будинках салях і дісах.

— Напад на польську редакцію. На домірку редакції „Кур'єра Вечернього“ в Кракові напали якісь молоді люди, побиваючи редакторів, знищили внутрішнє уладження і втікли. Був це політичний поракун.

— Стрілянина під церквою. В Бані Березоні, пов. Коломия, на селі, що вийшли з церкви, напало десять озброєних людей і почали тусто стріляти, на щастя не трапляючи нікого. Поліція арештувала нападників і відставляла до суду в Яблоніві.

— Марушечка арештували на Шлеську. І містечку Бялія на Шлеську поліцейний Мішський звернув увагу на пляного авадіяку, що зачипав на вулиці прохожих. Поліцейні підійшли до нього і хотів його вилегітимувати. Тоді підозрілий тип став у під стіною, лобув швидко револьвером і стріляв кілька разів до поліцейного, ранивши його легко. Користуючись з того, що напасник хотів змінити магазин у револьвері, Мішський кинувся на нього і при допомозі другого поліцейного, що надбів на поміч, авалив його на землю та закував у кайдани. При арештуванні помагали також прохожі. На поліцейній станції арештований визнав, що він Никіфор Марушечко, спіланик бандита Кошівка. Найшли при нім автоматичний револьвер і 18 набоїв. Перше дождження стверджало, що це справді Никіфор Марушечко, який перетерпівся крізь поліцейну облогу, заставлену на нього в келецькому воєводстві, дістався в терен шлеського воєводства, м. і. у Дзедзіціх і Бельську. Марушечка, що признався до різних проступків, які йому закидають, відставлено до слідчої в'язниці у Бельську. Таким чином бандитом, що стріляв до поліції в Мацевовіцях під Варшавою, був хто інший.

— Дикі качки на овіді. В Сопотах біля Давіцу заважали в останньому часі великі стади диких качок, що прилетіли з південних сторін. Качки такі освоєні, що сідають біля лікувального помосту і приймають поживу з рук людей.

— Приїзди в Німеччині. За останнім урядом обчисленням приїзди в Німеччину обсяг 20.699 господарських загород. Найбільше з-північ Пруси (8.414 загород), опісля Баварія (8.051), Баварія (2.182) і Гесія (1.707). Зовсім оминула зараза Турингія, Меклембургі, Браншвайг і Ангальт.

— Шаховий турнір відбудеться в наближчому часі в Лодзі, організований місцевим шаховим союзом з приводу 35-ліття його існування. У турнірі візьмуть участь також деякі закордонні шахові мистці.

— Число мешканців Гдині за обчисленням, переведеним з кінцем 1937. р., переступило 11 тисяч осіб.

— Лиси тікають із Словії. Населення сел Дубейки несвіжського повіту і стежі військовий кордонної сторожі ствердили, що крізь часті дотри на кордоні переходять із Словії цілі стада лисів. В одному стаді нарахувано 11 штук. Видко, що в Словії навіть лисам тепер живиться.

Сказали чехи: „Народ собі...“ — і стали собою. Наш ідеал здійсниться, коли кожна наша олімпіада стане членом „Просвіти“ й не жалуватиме датків на її велику працю. Всі шляхи „Дар Просвіти“! Нехай не забракне нікого!

3 кіна.

КІНО „АТЛАНТИК“: „ТОВАРИШІ ЗБРОЇ“.

Оригінальний заголовок фільму „Вояки з мана“, зона нагороджена великою чашкою міжнародній виставі фільм минулого року. І автор Жан Ренуар, вник великого французького мистця. Перші довгі, майже сірі картини вносять нас іще раз у настрій великої війни. Французькі старшини сидять у німецькому комиті транзитного табору. Іх єдина думка — їсти, думка, що вони живуть матеріально краще, ніж їх наставники-німці. З Франції приходить до них постійно харчі, серед яких є справжні локоси, навіть коня. Але морально, серед війни про перемоги німців на фронті, не витримують. Насірий пригноблений, але серед нього поховані зміють теж себе розважувати. Три головні моменти фільму: дві спроби втечі і захист імежаних утікачів у німці-селяни. Побут французьких старшин у середньовічному німецькому замку срідмо ідеалізований, як і тип німецького старшини-дженгелмена та німецьких воєн. Фільм проблема з ідеалістичною тенденцією — французом, що вніс ідеалізовану примету війни: дисципліну та лад. Ім протиставлені бундузи з іншими поникметами алачі. Остатні сцени в хатині німці серед сіо нагадують велі димі зовсім виразний зміст, що після півгодинної війни навіз мусить жити і що є логічним селіні ніж ті, які творили війну. Тон голосів Жан Габена, Еріка Штрогайма і Літи Пассе передані так природно, що забуваємо про акторів у ньому.

КІНО „КАСІНО“: „ДІТИ ВУЛИЦЬ“.

Один епізод із боротьби між двома групами кримінальних переворотних арт у Нью Йорку. Організатори одного підприємства, зв'язані з гангстерською, не допускають до свободної конкуренції, а за незалежних власників арт. Між ними незалежними є кілька чесних та енергійних американців, з яких один оженився з молодою русиною. Любов цієї подружньої пари творить основу згорювальної історії. Головні ролі грають Спенсер Трасі і Люїза Райнер. Райнер у ролю Спенсера вміє прегарно передати своєрідний ритм екзотичної птахи на чужому ґрунті. Два головні моменти кримінальної історії сходять на другий план супроти спек ідилічного шастя та трагедії закоханої пари. Спенсер Трасі вміє грати у своїй поведінці неповертність простачка з найвищою широтою ніжністю чесною людини. Люїза Райнер створила ще раз прегарний тип для неї самої варт оглянути таку фільму, де романтизм переплетена з поезією.

Зі судової салі.

РЕД. ПАЛІВ ПРОТИ Д-РА Р. ДАШКЕВИЧА.

У львівському городському суді почалася в понеділок 17. ш. м. розправа проти голови „Великого Лугу“ д-ра Романа Дашкевича, якого обвинувачує редактор „Українських Вістей“ Дмитро Палів.

Ат обвинувачення закидає д-рові Дашкевичеві, що на Краєвому З'їзді „Лугів“ виступив проти ред. Палієва, що веде деструктивну роботу серед українського народу, а статтю ред. Палієва в „Українських Вістях“ про „Луг“ назвав поліційним донесенням.

Д-р Дашкевич на нинішній розправі заявив, що готов подати докази, що редактор Палів справді веде деструктивну роботу серед українського народу.

Свідок редактор д-р О. Назарук зізнав, що в нього напало було кількох людей і побивали його. Свідок думав, що напасників зорганізували комуністи або ОУН. Шойно в березні 1937 р. зголосився до свідка шлюсар Камінський і признався, що це він іще з одним побив свідка з намови Юрка Маичака.

На це заявив д-р Дашкевич, що м-р Жовтий і Камінський з пімсти зложили такі зізнання тому, що їх виключили з „Лугу“. Обвинувачений їх до побиття не намовляв, що вже був збитий і на з'їзді.

Розправу відложили тому, що не явився свідок Камінський.

Посмертні згадки.

ІВАН ДИЧКА.

Знову стоїмо над свіжою могилою. Дня 22. грудня м. р. помер у Хусті на Закарпатті у 59. літ життя отаман жандармерії Іван Дичка.

Народився у Стрию в Галичині і зв. Австро-Угорщини був старшиною жандармерії на Чехії. Свою війну перебував на фронті проти німців, де й застав його розпад старої монархії.

Патріотичні почування змушують його залишити свою родину на чужині та поспішати на рідну землю до Галичини, де українська нація у Станіславові почала будувати свою державу. — „Пане рітмайстрє, що Вас суди чинитиме? Ви могли спокійно служити на Чехії“ — казали йому в команді у Станіславові. — „Я прийшов служити українському народові і рідній державі!“ — була коротка і ясна відповідь. Тут його іменували отаманом і призначили на службу до Дрогобича, в якому тривала служба безпеки звесь час за української нації.

З Українською Галицькою Армією далі дістав долю й недолю визвольної боротьби в Галичині і на Великій Україні. По нашій програмі отаман Дичка через Румунію вийшов на еміграцію, де разом з іншими чекав ще кілька років у таборі в Нім. Яблонні. Однак коли вся нація на поворот не здійснилася, поселився серед свого народу на Закарпатті, де роками працював в аскураційному товаристві „Белого“, пізніше в Союзі господарських спілок, де віддав свою енергію на піднесення господарської сили краю.

Любив край і людей, серед яких доживав свої роки, і ніщо його не манило на захід, де його роки перебував на службі. Хотів спочити на рідній землі.

Хустські його земляки та численні приятелі влаштували його на відпочинок на латинському Різаво на хустському замку. Чехословацька влада пошала Івана Дичку, як

Щоб зберегти „дівочу церу“

КАНАДІЙСЬКІ ПЯТЕНЯТА

МИЛА „ПАЛЬМОЛІВ“
ВЖИВАЮТЬ ЩОДНЯ

НАЙМЕНШІ, найделікатніші діти, які колинебудь вродилися... Спочатку лікар-спеціаліст відважився стосувати для делікатних тілечек канадійських пятенят, для котрих нічого нема за дорогого, маслиновий олійок.

Саме ті перші купали в маслиновім олійку стали підставою їх теперішньої гарної, ясної чери. І те ж дозрілим вік... трьох літ!

Завдяки раді Д-ра Дафос зберігають вони надалі гарну церу... вживають вони досі маслинового олійку, але у формі прийнятій у цілїм світі, як мило Пальмолів. Чи це не є і для Вас, Пані, вигідною, як зберегти красу?

Щоб зберегти гарну церу вживайте цього ідеального мила вибраного для Пятенят.

Коли вродилися канадійські Пятенята і якийсь час потім були купані в маслиновім олійку.

З хвилиною, коли мила їх було купати в воді з милом, ми вибрали виключно мило Пальмолів до щоденної купелі цих славних у цілому світі дітей.

Allan Roy Daffy

ЧОРТКІВ.

Продаж свічок фірми „Нерос“ з емблемою „Рідної Школи“. Кружок „Р. Ш.“ в Чорткові спровадив 175 кг. свічок з емблемою „Р. Ш.“, які масово закупили українські громадяни Чорткова і чортківського повіту. Не обійшлося в цій справі без прикрого інциденту, а саме коли пані, делегатка Рідної Школи до продажу свічок, вступили до гр.-я. священника в Чорткові і просили його, щоб купив свічку від Рідної Школи на Святий Вечір, то він замість тим паням, що він ані, а котрій крамничі продають свічки і як йому треба буде свічки, то він собі сам купить. Розуміється, обі пані, які сповняли тут тільки громадянський обов'язок, покинули з огорченням помешкання священника, бо не могли ані на хвилину припустити, щоб їх у тім домі стрінуло таке насуподкове приняття від цільного українського громадянина. І не дивно тоді, коли римо-кат. духовенство у нас у повному наступі, коли вже по вірні збудовано в чортківському повіті (а він не належить до великих!) понад 20 костелів та утворено 5 нових зат. парохій, коли мало не в кожному селі збудовано або будують „дом людини“ і т. д. Чи аляють собі справу з своєї поведінки такі священники, як вище зазначили? Чи не на доволі до їх болячій — а їх власної вини — оорат рідного народу? І хто на них скористас, нехай вжитовлять собі такі священники самі.

РУДКИ.

Висношення „Народного Дому“. Отримав прохання відділу помешкання у Вашому міському часописі отже висношення: У спрощуванні на спрощування в Рудках, помішаному в т. 264 „Ліла“ в 30. XI 1937, сказано, що „теперішній Управ. Народного Дому“ абсолютна велика несега в Рудках“. В ми правди висношено по о. парох Галванія, будучи під увагу важке положення кооперативу, поніяв 100 зол. за 261 зол. 30 сот. квітуючи цілу претогою. Дякуючи шпиро за відкликання погодження нашого прохання отримав з належною повагою: Ва Управу коопер. Народний Дім у Рудках: Осип Білик, Софія Рішанішан.

ФЕЛІР ЛУПКО

Д'вчата очайдушних днів

Шна 2 зол., почт. пересилка 30 сот. Замовляти в Адміністрації „Ліла“ або в всіх українських книгарнях.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Роковини відпечатання читальні „Просвіти“. Дня 1. січня п. р. в год 8. разю відслужили Службу Божу в парохіальній церкві в Збоїсках в. Василь Кулик, оборівський декан. Після того в год 10. почалася академія з такою програмою: 1) Просвітницький гимн — міш. хор. 2) Відкриття академії — о. декан Василь Кулик. 3) Читальність читальні в Збоїсках — феферував д-р Стешинський, що перетворив важніші факти та події, як і трагедію читальні в 1930 р., коли то вибухла в ній підложена бомба, після чого читальню зазначено й отворено 11 жовтня 1. I 1938 р. 4) Декламация в честь Миколи Микомовського (виконав Мих. Луцький) 5) Привіт делегата пострезні „Орафа“ з Львова. 6) „В чителі читальні виснеується“ міш. хор. 7) „І я аляю про Просвіту“ — дит. декл. Оля Тріска. 8) Не забувайте про „Просвіту“ — виголошено Івановський М. 9) „Потімсь до Просвіти“ — декл. Зоя Порошко. 10) „Там і Просвіта“ — виснеується у виснованні пп.: Марія Колтунішан і Стефані Степанішан, Антонію зазначено національним гимном. Важняким теперішнього відділу читальні є, щоб „Ліла“ „Просвіти“ більше зацікавилась читальню в Збоїсках.

Делегат „Орафа“.

